

Bijlage 15: European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes op maat van de Eigen Regie 2.0

Inleiding

Via de Eigen Regie 2.0 wordt de kwaliteit van de reeds door de NVAO geaccrediteerde Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen aan de UGent gemonitord en geborgd. Voor **internationale gezamenlijke opleidingen** die georganiseerd worden door een Vlaamse hogeronderwijsinstelling samen met een of meer buitenlandse hogeronderwijsinstellingen en die bij succesvolle voltooiing ervan leiden tot **een gezamenlijk diploma**, wordt een andere procedure gevolgd. Deze opleidingen worden beoordeeld aan de hand van de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes, goedgekeurd door de ministers van de Europese Hogeronderwijsruimte (2015).

1. Internationale joint programmes, internationale opleidingen

- **Masteropleidingen kunnen gezamenlijk ingericht worden door meerdere instellingen uit verschillende al dan niet Europese landen.** In veel, maar niet alle, gevallen worden die gefinancierd door Europese programma's. In het Nederlands hebben we het over '**internationale opleidingen**', in het Engels over '**joint programmes**'. Voor het management van deze programma's neemt één instelling die coördinerende rol op; de andere instellingen zijn partners.
- Afhankelijk van de eigen wetgeving en onderlinge overeenkomsten tussen de betrokken landen kan een dergelijke opleiding een **joint degree (gezamenlijk diploma)** door alle instellingen samen afleveren, wordt er door de instellingen apart een **double of multiple degree** uitgereikt of bestaat er een mengvorm van beide, nl. joint degree met beperkt aantal landen en double/multiple degree door de andere.
- De **UGent** biedt een **tiental internationale opleidingen** aan. Dat aantal kan variëren. Elk jaar worden er nieuwe voorstellen bij de EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) van de Europese Commissie ingediend en bij succesvolle evaluatie van het dossier wordt er financiering voor de inrichting van een nieuwe opleiding vrijgemaakt. Anderzijds luidt het stopzetten van Europese financiering in sommige gevallen het stopzetten van de opleiding in.
- Het spreekt voor zich dat niet alleen het managen, maar ook de **kwaliteitszorg** van een dergelijke opleiding een complex gegeven is. De deelnemende landen hebben elk een **eigen wetgeving**, waarbij de **accreditatietermijnen en –voorwaarden voor opleidingen niet gelijklopend zijn**. Het is dus een hele opdracht voor een opleiding om aan de vereisten van alle deelnemende landen te voldoen.

2. De European Approach

- In 2015 werd de **European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes** aangenomen door de ministers uit de 48 landen van de European Higher Education Area/de groep van landen die de Bologna-verklaring ondertekenden. De European Approach biedt een **breed beoordelingskader** dat deels algemeen is en deels ingaat op de eigen vereisten van specifieke nationale wetgeving. Het moet toelaten **één beoordeling/accreditatie uit te voeren**, die in alle betrokken landen kan overgenomen worden. Het gebruik ervan is niet bindend, maar wordt pas van kracht als het in de nationale wetgeving ingeschreven is.
- Het Vlaams decreet op de kwaliteitszorg in het hoger onderwijs voegt met ingang van 1 september 2019 onderstaand artikel (art. II.153/5) aan de codex toe:

'Gezamenlijke opleidingen, die georganiseerd worden door een **Vlaamse instelling** voor hoger onderwijs samen met **een of meer buitenlandse instellingen** voor hoger onderwijs en die bij succesvolle voltooiing ervan leiden tot een **gezamenlijk diploma** als vermeld in artikel II.172, §3,

worden beoordeeld aan de hand van **de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes**, goedgekeurd door de ministers van de Europese Hogeronderwijsruimte. Instellingen kunnen voor de organisatie van die **externe beoordeling** een beroep doen op een **evaluatieorgaan** dat bij het European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) is geregistreerd. Instellingen vragen de **accreditatie aan bij de accreditatieorganisatie binnen twee maanden na de publicatie** van de externe beoordeling van de opleiding.'

- De kwaliteit van een opleiding wordt in de European Approach aangetoond aan de hand van een kader van negen standaarden, dat nauw aansluit bij de Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015). De NVAO heeft op basis van de ESG acht kwaliteitskenmerken opgesteld, die eigen zijn aan een kwaliteitsvolle hoger onderwijsopleiding. Beide kaders zijn uitwerkingen van de ESG en laten toe vast te stellen of een opleiding aan de ESG voldoet. Voor elke opleiding waarvan de kwaliteit voldoet, is de dus aanwezigheid van volgende acht kwaliteitskenmerken geborgd.

1. De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidingsspecifieke invulling van de internationale eisen met betrekking tot niveau, inhoud en oriëntatie;
2. Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, houdt rekening met de ontwikkelingen in het werkveld en is maatschappelijk relevant;
3. De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om de leerresultaten te behalen;
4. De opleiding biedt de studenten adequate en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen en studiebegeleiding;
5. De onderwijsleeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang;
6. De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten;
7. De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan;
8. Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk.

- Daarnaast dient een opleiding, in een voortdurend streven naar kwaliteitsontwikkeling, de betrokkenheid van enerzijds interne en externe stakeholders en anderzijds externe en onafhankelijke peers en experts te verzekeren. Indien van toepassing, moet een opleiding eveneens voldoen aan de regelgeving voor de toegang tot overeenkomstige ambten of beroepen.
- Daarbij zal voor alle internationale opleidingen **om de zes jaar** een beroep gedaan worden op een (evaluatie door) een **EQAR geregistreerd QA agentschap**.

3. De European Approach op Maat van de Eigen Regie 2.0

- De UGent wil voor de internationale opleidingen **een zo eenduidig mogelijke aanpak**. Er wordt voor alle internationale opleidingen gekozen voor de **European Approach op maat van de Eigen Regie 2.0**

Dit betekent concreet:

- Art. II.153/5 maakt een onderscheid tussen opleidingen met een **gezamenlijk diploma**, waarvoor een beroep gedaan wordt op een extern evaluatieorgaan, en opleidingen **zonder gezamenlijk diploma**, die wel onder de Eigen Regie zouden vallen. Het al dan niet afleveren van een joint diploma vormt **geen essentieel kenmerk van de onderwijskwaliteit**, maar is het gevolg van de heersende wetgeving.

➤ **UGent hanteert voor alle internationale opleidingen (ook diegene die niet leiden tot een gezamenlijk diploma) dezelfde aanpak via de EA op Maat van de Eigen Regie**

- Art. II.153/5 is alleen geldig voor **opleidingen die niet eerder door de NVAO geaccrediteerd zijn**. In principe kunnen de reeds geaccrediteerde internationale opleidingen in de Eigen Regie 2.0 meegenomen worden.

- **Daarbij zal** voor alle internationale opleidingen **om de 6 jaar** een beroep gedaan worden op een (evaluatie door) een **EQAR** geregistreerd QA agentschap. Voor de opleidingen die de UGent zelf coördineert is dat VLUHR-KZ. Voor opleidingen die de UGent niet coördineert kan VLUHR-KZ ook voorgesteld worden aan de internationale partners, maar kan door de coördinerende instelling een beroep gedaan worden op een ander EQAR geregistreerd QA agentschap.
- Het **resultaat van de beoordeling door deze externe instanties en de opvolging** ervan zal **zo veel mogelijk in de Eigen Regie 2.0 ingepast** worden. Dit betekent dat het Onderwijskwaliteitsbureau akte zal nemen van het accreditatiebesluit en dit publiek ter beschikking zal stellen op haar website. Verder zullen er ook **2 tussentijdse follow-up momenten** worden voorzien zodat er trouw gebleven wordt aan het principe van een continue kwaliteitscultuur wat eigen is aan de Regie 2.0.

4. Procedure European Approach op Maat van de Eigen Regie 2.0

DOWA stelt een kalender op waarin voor elk joint programma de accreditatietermijn en het mogelijke scenario vermeld is. Updates van die kalender worden jaarlijks aan de opleidingsverantwoordelijken en respectieve onderwijsdirecteurs toegestuurd.

Het werken met een EQAR geregistreerd agentschap is niet gratis. DOWA begeleidt de opleidingen bij de voorbereiding op en tijdens de evaluatie en betaalt ook de kosten die het agentschap aanrekent.

4.1 Scenario 1: European Approach voor alle joint programmes, nog niet door de NVAO geaccrediteerd (momenteel 4 opleidingen). Deze opleidingen beschikken over een overgangsassessatie.

4.1.1 UGent coördinator: EA door VLUHR-KZ en accreditatie door NVAO

- Ongeveer 2 jaar vóór het verlopen van de termijn van de overgangsassessatie contacteert DOWA de opleidingsverantwoordelijken en VLUHR-KZ
- Kort daarna is er een **informatievergadering** waarop alle partners van het consortium vertegenwoordigd zijn. VLUHR-KZ bespreekt er het proces en de manier waarop de opleiding zal aantonen aan de standaarden te voldoen
- Daarna, ten laatste anderhalf jaar voor het verlopen van de overgangsassessatie, start de opleiding met het **schrijven van het zelfevaluatie rapport (ZER)**
  - Het is een document dat door alle leden van het consortium gedragen is
  - Inhoud:
    - Schets van de nationale contexten
    - Bespreking en toelichting van de negen standaarden
    - Kritisch, analytisch en toekomstgericht
    - Mogelijk ondersteunende documenten op maat van de opleiding
  - Taal: de taal van de opleiding

¹ <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be>

- Omvang: 20000 woorden, + 2500 woorden per bijkomende partner
- Tegelijkertijd stelt de opleiding **namen van experts voor het vierkoppige panel** voor
  - De experts zijn gezaghebbend, onafhankelijk en combineren internationale, vak-, werkveld-, onderwijs- evaluatie en studentgebonden deskundigheid,
  - Belangrijke vereiste: kennis van het hoger onderwijs en de taal van de opleiding
  - De experts vertegenwoordigen minstens 2 landen, die bij de opleiding betrokken zijn
  - De samenstelling van het panel wordt besproken en goedgekeurd door het bestuurscomité van VLUHR-KZ
- Beoordelingsproces
  - Het ZER wordt 3 maanden voor het bezoek aan VLUHR-KZ en via hen aan het panel bezorgd
  - Het panel wordt voorbereid en getraind
  - Vóór het locatiebezoek is er een voorbereidende vergadering met VLUHR-KZ en de opleiding, waar het locatiebezoek praktisch voorbereid wordt
  - Het **locatiebezoek duurt 1 dag en vindt plaats op 1 locatie**. Tijdens het bezoek zijn vertegenwoordigers van alle locaties aanwezig/bereikbaar, meer concreet: opleidingsverantwoordelijken, docenten, studenten, alumni, werkveld
- Rapport:
  - het panel schrijft een rapport waarin het de opleiding op de 9 standaarden beoordeelt volgens de volgende criteria: compliant, partially compliant, non-compliant
  - de opleiding kan in 2 fasen reageren op het ontwerp-rapport. Vóór het definitieve rapport is ook nog een beroep mogelijk
  - Het definitieve rapport wordt door het Bestuurscomité van VLUHR-KZ vastgesteld
- **Het OKB neemt akte van het rapport van VLUHR-KZ**
- DOWA dient in naam van de rector de aanvraag tot **accreditatie in bij de NVAO in**, op basis van het rapport van VLUHR-KZ
  - NVAO accrediteert de opleiding (bij een positief rapport)
- **Publieke info** is zichtbaar op de site van de UGent, van de NVAO en van VLUHR-KZ

4.1.2 UGent geen coördinator: EA door EQAR geregistreerd QA agentschap in het buitenland en accreditatie door NVAO

- Vanaf de opstart van de opleiding raadt DOWA de Gentse opleidingsverantwoordelijken aan zich goed te informeren over accreditatiestatus van de coördinator en alle partners. Vanaf de opstart geeft DOWA al de timing voor de accreditatie in Vlaanderen mee.
- Tijdens een jaarlijks overleg volgen DOWA en de Gentse opleidingsverantwoordelijken van nabij op of de coördinerende partner een evaluatie/accreditatie in eigen land voorbereidt en of daarbij de European Approach gehanteerd wordt.
- Als de coördinator een eigen equivalente procedure volgt (met een EQAR geregistreerd QA-agentschap), ondersteunt DOWA de opleiding bij de deelname aan die procedure. Dit gebeurt o.a. door ondersteuning bij het meeschrijven aan het ZER en indien gewenst, deelname aan gesprekken tijdens het locatiebezoek.
- Als de coördinator geen (voldoende) equivalente procedure volgt, wordt een beroep gedaan op VLUHR-KZ en wordt de procedure beschreven onder 4.1.1. gevolgd
- **Het OKB neemt akte van het evaluatierapport van het EQAR geregistreerd QA-agentschap**
- DOWA dient in naam van de rector de aanvraag tot **accreditatie in bij de NVAO in**, op basis van het rapport van het EQAR geregistreerde agentschap (evt. VLUHR-KZ)
- NVAO accrediteert de opleiding (bij een positief rapport)
- **Publieke info** is zichtbaar op de site van de UGent, van de NVAO en van het agentschap

4.2 Scenario 2: European Approach voor alle joint programmes reeds door de NVAO geaccrediteerd (momenteel 6 opleidingen); valt geheel onder de eigen regie

4.2.1 UGent coördinator: om de 6 jaar EA door VLUHR-KZ

- zelfde procedure als onder 4.1.1 met één grote wijziging: **Het Bestuurscomité van VLUHR-KZ neemt een borgingsbesluit over de opleiding**
- Het OKB neemt akte van het borgingsbesluit
- Publieke info op site UGent + VLUHR-KZ

4.2.2 . UGent geen coördinator

- timing en aanpak van de coördinerende instelling wordt gevolgd. Bij voorkeur EA door EQAR geregistreerd QA agentschap in het buitenland
- Als de coördinator geen (voldoende) equivalente procedure volgt, kan geadviseerd worden om VLUHR-KZ aan te duiden als agentschap en wordt de procedure beschreven onder 4.1.2. gevolgd.
- **Het OKB neemt akte van het borgingsbesluit**
- Publieke info op site UGent + EQAR geregistreerd agentschap (evt. VLUHR-KZ)

4.3 . Opvolging in de Eigen Regie 2.0

- **Follow-up: voor elke internationale opleiding** organiseert UGent een **tweejaarlijkse reflectie** op de standaarden van de EA, o.a. met de reactie op de aanbevelingen van het panel. Dit proces wordt begeleid door VLUHR-KZ en een procesbegeleider van DOWA en resulteert in een reflectieverslag van de opleiding + kwaliteitsverbeterplan
- OKB neemt akte van de follow-up verslagen, **dit zijn interne documenten**